

TÍTOL: L'enginyeria com a transformadora de l'entorn social i econòmic de persones i empreses

En Joan fa quasi quaranta anys que treballa a la central hidràulica de Pont de Montanyana, al riu Noguera Ribagorçana, frontera natural entre Catalunya i Aragó. Hi va entrar d'aprenent, acabats de complir setze anys, mentre encara l'estaven construint, allà a la dècada dels anys 50. Amb esforç, formació, tenacitat, voluntat i bona actitud, ha arribat a ser operador de la central. Està summament orgullós de la seva feina, és la seva vida, la troba útil i extremadament necessària. Treballa a torns, però no li molesta. Gràcies a la seva perícia i bon ofici fa que els grups generadors d'electricitat es posin en marxa cada cop que arriba l'aigua a la Cambra d'Aigües, pel canal procedent de l'embassament d'Escales, sense deixar que ni una sola gota sigui turbinada. L'eixordador soroll de les turbines a ple rendiment, mogudes per l'ingent cabal d'aigua caient per la canonada, el fan sentir joiós i satisfet de la seva pròpia eficiència.

Avui ha arribat un equip tècnic de Barcelona. Tots ells molt joves, enginyers, el més gran a penes ha de tenir trenta-cinc anys. Han vingut a posar en marxa els equips d'automatització dels generadors de la central, que setmanes prèvies varen ser instal·lats.

- Joan, avui no engegarem els grups, sols per proves quan sigui necessari. Ajuda a aquests *nois* amb el que necessitin – li diu el cap de la Central, en Manel
- D'acord Manel, així ho faré. No sé pas si se'n sortiran d'engegar les màquines sense que vessi l'aigua per damunt del mur de la cambra. Nosaltres fa molts anys que ho fem amb molta cura i tenim molta experiència, mai hi ha hagut cap problema. Que ara ho vulguin fer automàticament, sense la nostra intervenció, en fa dubtar – contesta en Joan.

Els joves enginyers comencen a connectar els seus ordinadors, oscil·loscopi, equips de mesura, d'alimentació, de comprovació, de gravació... Tot el necessari per automatitzar

i telemanar a la vegada la central hidràulica, substituint al personal que fins ara és l'encarregat de fer-ho.

En Joan, igual que en Manel i la resta de treballadors de la central, miren que fan i com ho fan aquests enginyers. Per ells podrien ser perfectament els seus fills. Fills que van enviar a estudiar a Barcelona o Saragossa, per donar-los la possibilitat de poder escollir el seu futur.

La mirada d'en Joan esdevé curiosa, expectant, a la vegada que un pèl escèptica i incrèdula. No s'acaba de creure que el seu treball pugui ser substituir per uns equips electrònics tan fàcilment.

Van passant les hores, els enginyers fan els últims ajusts, mesures i comprovacions. Al laboratori tot ha funcionat a la perfecció, han estat mesos de treball, de proves, de canvis darrere canvis, d'adaptacions, fins a deixar-ho tot a punt. Ara cal verificar al món real tota la tasca portada a terme.

Una vegada els equips instal·lats i degudament connectats comencen les primeres proves. L'expectació és màxima, tant per les persones de la central hidràulica com pels mateixos enginyers.

- Manel, si us plau, dona l'ordre d'obertura de la comporta del canal – li diu en Lluís, cap de l'equip dels enginyers.
- Fet. L'aigua ja flueix pel canal – contesta en Manel al cap d'uns minuts.

Passat un temps el nivell de l'aigua a la cambra d'aigües comença a pujar, primer lentament, després molt més de pressa.

- Ara ja s'hauria de posar en marxa l'automatisme d'engegada del primer generador. La cota d'aigua ha arribat al seu punt d'arrancar – diu en Lluís.

I així és. Tot és un seguit d'ordres perfectament seqüenciades i prèviament programades. Exactament les mateixes ordres que en Joan feia manualment i que havia detallat als enginyers, de forma orgullosa i ufana, uns mesos abans.

Passats uns minuts el primer generador, amb tot el seu brogir, aboca tota l'energia generada a la xarxa elèctrica.

En Joan mira al Manel i als seus companys amb cara circumspecta. Li costa assimilar l'evidència. Sense necessitat de la seva intervenció, el generador s'ha posat en marxa, aprofitant totes les gotes d'aigua, tal com hauria fet ell mateix. És conscient de la importància i transcendència del moment. Els records de les últimes dècades passen a la velocitat de la llum per la seva ment, sabedor que ja mai més tornarà a ser allò que havia estat. Té un sentiment contraposat, per un costat l'admiració i simpatia a parts igual, per l'avanç de la tècnica i els coneixements d'aquells joves enginyers. Per una altra banda, el dol, la tristesa, la melancolia, la nostàlgia d'un temps passat que ja mai més tornarà a ser igual.

En Lluís i el seu equip estan molt satisfets, el dia ha estat un èxit acaparador. Tot ha funcionat tal com estava previst. Saluden i donen les gràcies al Joan, Manel i resta de personal per la seva gran ajuda i comprensió, malgrat ser conscients que amb la tasca portada a terme avui, fa que la feina d'ells com fins ara la coneixien arribi a la seva fi.

« Evolucionar, adapta'ns als canvis, fer més eficient l'empresa, és el que ens toca porta a terme als enginyers. Ho portem al nostre ADN », pensa per si mateix en Lluís.

Nogué Pallars Riba